

Toenmalig GroenLinks-fractievoorzitter Jolande Sap tijdens de Algemene Beschuouwingen in 2011.

Stekkers, geweren en stropdassen

Theatrale effecten in toespraken

Professionele sprekers gebruiken soms theatrale middelen om vuurwerk in hun betoog te brengen: ze presenteren hun geweer of knippen hun stropdas door. Maar niet altijd gaat dat goed. Waarom lukte het Alexander Pechtold met zijn stapel rapporten wél en Jolande Sap met haar stekker niet?

JAAP DE JONG

HOGLERAAR JOURNALISTIEK EN NIEUWE MEDIA, UNIVERSITEIT LEIDEN

Een hit op internet is al sinds 2011 de toespraak van de destijds machtigste Nederlandse militair, generaal Peter van Uhm. In zijn speech van 18 minuten tijdens een zogeheten TEDx-conferentie in Amsterdam koos hij niet voor een formeel betoog, maar voor een persoonlijk verhaal. Hij legt uit waarom hij niet voor de pen, de schilderskwast of de camera heeft gekozen om zijn idealen te verwezenlijken, maar ... en dan komt er een vrouwelijke militair binnenmarcheren die de generaal een geweer aanbiedt. Samen ontmantelen ze het en toont hij de zaal welk instrument hij gekozen heeft: het geweer. In de zaal ontstaat een huivering en een zacht ongemakkelijk gelach. Van Uhm:

Het geweer als instrument om de wereld beter te maken. Daarom heb ik het wapen opgenomen – niet om te schieten, niet om te doden, niet om te vernietigen, maar om hen te stoppen die kwaad wilden doen, om de kwetsbaren te beschermen, om democratische waarden te verdedigen, te strijden voor de vrijheid die we hebben om te praten over hoe we de wereld beter kunnen maken.